

Prevalentie en gelijktijdig voorkomen van parodontitis en cariës.

De data omtrent het gelijktijdig voorkomen van parodontitis en cariës zijn niet eenduidig. Enerzijds zijn er studies die een verband aantonen wat verklaard wordt door de overeenkomstige microbiologische etiologie van cariës en parodontitis. Overeenkomsten zijn er dan ook te vinden qua plaque en biofilm vorming maar er zijn ook bacteriologische etiologische verschillen. Tevens zijn bij beide ziekten gelijke gedrags- en sociale factoren van etiologisch belang. Anderzijds zijn er verschillen die herleid kunnen worden naar het demineralisatie proces bij cariës en de mineralisatie bij tandsteen vorming bij parodontitis. Het is belangrijk voor de planning van uitgebreide behandelingen om te weten hoe cariës en parodontitis zich onderling verhouden. Het doel van deze studie was om het gelijktijdig voorkomen van cariës en parodontitis in een Finse populatie van 30 jaar en ouder te onderzoeken.

Mattila PT, Niskanen MC, Vehkalahti MM, Nordblad A, Knuutila MLE. Prevalence and simultaneous occurrence of periodontitis and dental caries. J Clin Periodontol 2010; 37: 962-967.

Materiaal & Methode

Deze studie is onderdeel van het nationale gezondheids onderzoek uit 2001 dat in Finland werd uitgevoerd onder 8028 subjecten van 30 jaar en ouder. Van de 6335 (79%) van de subjecten die deelnamen aan het klinisch mond onderzoek, waren er 5401 (85%) dentaat. Deze studie betrof 5255 subjecten met een complete dentale en parodontale status. Het dentaal onderzoek werd uitgevoerd met een portable unit, hoofdlamp, mondspiegel en ene WHO pocket sonde. Alle tandoppervlakken werden onderzocht maar registraties waren op element niveau. Elementen weder droog geblazen en geregistreerd in een van de volgende categorieën: geluid, aangetast, gerestaureerd, gefractureerd, wortel rest (met of zonder cariës). De intra examiner betrouwbaarheid voor cariës was 93%. De pocketdiepte werd gemeten bij alle elementen behalve de verstandskiezen. Pocketmeting vond plaats op vier vlakken met een gestandaardiseerde kracht van 20 gram. De meetkracht werd dagelijks gekalibreerd. De pocketdiepte werd gecategoriseerd in drie groepen: geen pocket, 4-5 mm pocket en 6mm of dieper. De dentale conditie van de subjecten werd beschreven als het aantal elementen en als het aantal aangetaste elementen (DT). De prevalentie van cariës werd gedefinieerd als het percentage subjecten met een of meer elementen met cariës (DT > 0) en als een gemiddelde waarde van DT. De parodontale status van de subjecten werd beschreven als de maximale pocketdiepte per subject en het aantal elementen met een pocketdiepte van minstens 4 of 6 mm. De prevalentie van parodontitis werd gedefinieerd als het percentage subjecten dat een of meer elementen met een pocketdiepte van 4 of 6 mm, en als het gemiddelde aantal elementen hiermee.

Resultaten

Bij elkaar heeft 64% van de dentate Finse populatie van 30 jaar en ouder parodontitis (pocketdiepte van minstens 4mm), 21% ernstige parodontitis (pocketdiepte van minstens 6mm) en 29% heeft cariës. Subjecten met parodontitis hadden significant vaker cariës dan de niet-parodontitis subjecten (33% versus 23%; $p < 0,01$). Het gemiddelde aantal elementen met cariës was ook hoger bij patiënten met parodontitis (0,8 versus 0,4; $p < 0,01$). Dit verschil kwam afzonderlijk terug tussen mannen en vrouwen, alle leeftijdsgroepen en de subgroepen naar elementaantallen. Dit verschil was groter tussen de subgroepen parodontitis en ernstige parodontitis (resp. 23% en 44%; $p < 0,01$). Subjecten met cariës hadden vaker parodontitis dan subjecten zonder cariës (31% versus 16%; $p < 0,01$). Hoe groter het aantal elementen met een

pocketdiepte van 4mm of meer, hoe groter het aantal elementen met cariës. En ook hoe groter het aantal elementen met parodontitis, hoe groter het aantal elementen met cariës.

Discussie

Uit deze studie blijkt dat cariës en parodontitis accumuleren bij dezelfde subjecten. In vergelijking met een eerdere Finse populatie studie uit 1980 is de cariës prevalentie nu lager. De prevalentie van parodontitis is nu gering lager dan in 1980. De trend lijkt dat cariës sneller afneemt dan parodontitis. De observaties uit deze studie wijzen op een positieve associatie tussen cariës en parodontitis. Bij cross sectioneel onderzoek kunnen helaas geen uitspraken over een causale relatie tussen cariës en parodontitis worden gedaan. Een belangrijk bijdrage van deze studie is echter wel dat in de klinische dagelijkse praktijk bij het opstellen van uitgebreide behandelplannen rekening moet worden gehouden met de associatie van cariës en parodontitis.

Jeroen Craandijk, parodontoloog (NVvP) te Leiden.